

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς:

- 1) τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- 2) τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

Θέμα: Τα έλατα της Αρκαδίας στο έλεος της ξηρασίας

Η ξήρανση των ελάτων στα βουνά της Αρκαδίας, το Μαίναλο και τον Πάρνωννα, δεν είναι μεμονωμένο ή τυχαίο φαινόμενο. Ξεκίνησε γύρω στο 2018, δειλά στην αρχή, από χαμηλότερες πλαγιές, και μέσα σε λίγα χρόνια εξαπλώνεται και ψηλότερα. Η εικόνα που αντικρίζει κανείς είναι αποκαρδιωτική. Δέντρα που μέχρι πρόσφατα ήταν υγιή, κιτρινίζουν και καφετιάζουν. Οι κορυφές ξεραίνονται πρώτες, οι κορμοί ραγίζουν, και οι πλαγιές, άλλοτε κατάφυτες, μένουν γυμνές και ευάλωτες. Το φαινόμενο δεν αναστρέφεται για τα δέντρα που ήδη έχουν χαθεί. Η μόνη ελπίδα είναι να γεννηθούν νέα έλατα, ή να δυναμώσουν άλλα είδη – όπως οι δρύες – που αντέχουν περισσότερο στις νέες, πιο ξηρές συνθήκες.

Τα αίτια είναι πολλά και αλληλένδετα. Η κλιματική αλλαγή είναι ο βασικός «ένοχος». Τα τελευταία χρόνια, η περιοχή έχει χάσει παραπάνω από το ένα τέταρτο των ετήσιων βροχοπτώσεών της, ενώ η θερμοκρασία έχει ανέβει κατά ενάμιση βαθμό. Οι περίοδοι ανομβρίας,

ειδικά το καλοκαίρι, προκαλούν τεράστιο στρες στα έλατα. Όταν το δέντρο διψά, κλείνει τα μικροσκοπικά στόματά του για να μην χάσει νερό – και έτσι σταματά και η φωτοσύνθεση. Το αποτέλεσμα είναι ένας αργός μαρασμός.

Σαν να μην έφτανε αυτό, έρχονται και οι μικροοργανισμοί και τα έντομα να αποτελειώσουν τα εξασθενημένα δέντρα. Έχουν εντοπιστεί φλοιοφάγα έντομα, όπως το *Pityokteines spinidens*, και μύκητες που σαπίζουν τη ρίζα, όπως ο *Heterobasidion annosum*. Αυτά εξαπλώνονται γρήγορα, από δέντρο σε δέντρο, και επιταχύνουν τον θάνατο του δάσους.

Η κατάσταση δυσκολεύει περισσότερο εξαιτίας της μειωμένης δασικής διαχείρισης. Εδώ και χρόνια δεν γίνονται οι απαραίτητοι καθαρισμοί και αραιώσεις. Το δάσος έχει γεράσει και έχει γίνει υπερπυκνό. Πολλά δέντρα στριμώχνονται για το ίδιο νερό κάτω από τον δυνατό ήλιο.

Ωστόσο, η Διεύθυνση Δασών Αρκαδίας και τα Δασαρχεία της Αρκαδίας δεν μένουν αδρανή. Πραγματοποιούν συχνούς ελέγχους στο Μαίναλο και στον Πάρνωνα, αξιοποιώντας σύγχρονα μέσα και drones για να εντοπίζουν από ψηλά τις συστάδες των προσβεβλημένων ελάτων μέσα στο πυκνό δάσος. Έτσι μπορούν να χαρτογραφούν με ακρίβεια τις εστίες του προβλήματος και να προγραμματίζουν επεμβάσεις.

Τα ακραία φαινόμενα – καύσωνες, ξαφνικές καταιγίδες, δυνατοί άνεμοι – επιδεινώνουν ακόμα περισσότερο την κατάσταση. Το ριζικό σύστημα των ελάτων σοκάρεται από τις έντονες εναλλαγές και τα ξερά δέντρα μετατρέπουν το δάσος σε έτοιμο φιτίλι. Μια μελλοντική φωτιά θα μπορούσε να το αφανίσει μέσα σε λίγες ώρες.

Και δεν είναι μόνο το ίδιο το έλατο που πεθαίνει. Μαζί του χάνεται ολόκληρη η μικρή κοινωνία που ζούσε πάνω του και γύρω του – τα βρύα, οι μύκητες, τα πουλιά που φώλιαζαν στα κλαδιά, τα ζώα που έβρισκαν καταφύγιο στη σκιά του. Το έδαφος μένει απροστάτευτο, στεγνώνει, τα ρυάκια λιγοστεύουν. Είναι μια αλυσίδα απώλειας που αγγίζει όλο το οικοσύστημα.

Οι ειδικοί λένε πως η μάχη δεν έχει χαθεί. Αν υπάρξει σοβαρό σχέδιο και συνεργασία όλων, μπορούμε να σώσουμε το ελατοδάσος στο Μαίναλο και στον Πάρνωνα. Χρειάζεται συνεχής παρακολούθηση με σταθμούς μέτρησης, καθαρισμοί και αραίωση για να μειωθεί ο ανταγωνισμός και ο κίνδυνος πυρκαγιάς, νέες φυτεύσεις σε πιο δροσερά και σκιερά σημεία, αλλά και επαναφορά της ήπιας βόσκησης.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Έχει εντοπίσει η Πολιτεία την αιτία και το μέγεθος του προβλήματος; Έχει εικόνα της τρέχουσας κατάστασης και σε ποιά μέτρα έχει προβεί;
2. Ποιές ενέργειες έχουν γίνει και ποιός προγραμματισμός παρεμβάσεων έχει σχεδιαστεί για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της ξηρασίας στα έλατα της Αρκαδίας;
3. Ποιό είναι το χρονοδιάγραμμα των έργων καθαρισμού και αποψίλωσης στο ελατοδάσος του Μαινάλου και του Πάρνωνα;

Ο Ερωτών

Βουλευτής ΠΑΣΟΚ Αρκαδίας

Ευάγγελος Γιαννακούρας